

Sygn. akt : VU 1684/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Solecka

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku H. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego

na skutek odwołania H. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 13 września 2012 roku

znak (...)

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 13 września 2012 roku znak (...) w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawczyni H. P. poprzez ponowne obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przez zaliczenie jako okresu pracy, okresu praktycznej nauki zawodu wnioskodawczyni od dnia 31 sierpnia 1969 roku do dnia 30 czerwca 1971 roku.

Sygn. akt VU 1684/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego dla H. P.. Wskazał, że nie uwzględnił okresu od 31 sierpnia 1969r. do 30 czerwca 1971r., gdyż nie został wystarczająco udowodniony.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni wносиła o jej ponowną weryfikację. Wskazała, że niezrozumiałym dla niej jest uznanie tylko I-go roku nauki zawodu (03.09.1968r. do 31.08.1969r.,), ponieważ nauka w szkole oraz nauka praktyczna zawodu trwały 3 lata, tj. do 30.06.1971r. Podkreślała, że podstawowym dowodem jej nauki i pracy jest świadectwo ukończenia(...) w zawodzie fryzjer w Z.wydane w dniu 26.06.1971r. Podała, że niemożliwe było ukończenie szkoły zawodowej bez zaliczenia praktycznej nauki zawodu. Wnosiła o uznanie spornego okresu do stażu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Wskazał, że wnioskodawczyni przedłożyła jedynie zaświadczenie ze Spółdzielni (...) z dnia 28.09.1998r. potwierdzające, że była zatrudniona od 01.09.1968r. do 30.08.1969r. na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu w zawodzie fryzjer w (...)w Z.. Dalszego okresu nauki

zakład nie potwierdził, wnioskodawczyni nie przedłożyła też świadectwa pracy za ten okres, ani innych bezpośrednich dowodów na potwierdzenie wykonywanej pracy. W takiej sytuacji przedstawione zeznania świadków jako jedyne dowody w sprawie mogą budzić wątpliwości i dlatego organ rentowy nie dał im wiary.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Wnioskodawczyni H. P. była uczniem (...) Szkoły Zawodowej w Z. w zawodzie fryzjer, którą ukończyła w dniu 26 czerwca 1971r.

W związku z nauką w szkole pomiędzy Oddziałem (...) reprezentowanym przez W. F. oraz H. i J. Z. (rodzicami wnioskodawczyni) zawarta została umowa o naukę zawodu, na mocy której Oddział (...) przyjął ucznia na naukę zawodu i zobowiązał się wyuczyć go do zawodu fryzjera w (...) w Z. w okresie od 03.09.1968r. do 30.06.1971r. Nauka odbywała się zgodnie z obowiązującym programem nauczania w placówce wskazanej przez Oddział (...) u z równoczesną nauką w szkole (...) dla pracujących w Z.. Uczeń był zobowiązany zarówno do uczenia się i wykonywania powierzonej pracy, jak i do systematycznego doksztalcania się. Nadto strony ustaliły, że okres nauki zawodu wlicza się do czasu zatrudnienia w Oddziale (...) u. Czas pracy ucznia do chwili ukończenia przez niego 16 lat życia wynosił 6 godzin na dobę i 36 godzin tygodniowo, a po ukończeniu 16 lat życia obowiązywał go czas pracy stosowany w Oddziale (...) u. Do czasu pracy ucznia wliczał się czas doksztalcania w wymiarze nie większym niż 18 godzin tygodniowo bez względu na to, czy nauka w szkole odbywała się w godzinach pracy, czy poza godzinami pracy. Uczniowi przysługiwał urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie: 150zł w pierwszym roku nauki, 300zł w drugim roku nauki i 450zł w trzecim roku nauki. Umowa została podpisana przez: ucznia H. Z. (obecnie: P.), jej opiekuna (ojca) oraz przez dwóch przedstawicieli Oddziału (...).

Wnioskodawczyni w okresie od 03.09.1968r. do 30.06.1971r. przez 3 dni w tygodniu pracowała w zakładzie fryzjerskim wykonując usługi fryzjerskie, a przez pozostałe 3 dni w tygodniu pobierała naukę w (...) w Z. w zawodzie fryzjera. Nauka zawodu w zakładzie fryzjerskim odbywała się pod nadzorem zatrudnionej w Ośrodku (...) w Z. fryzjerki - M. D., pod której nadzorem ubezpieczona wykonywała usługi fryzjerskie.

W dniu 15 stycznia 1971r. (przed ukończeniem nauki) Wojewódzka Spółdzielnia (...) we W. Oddział w Z. wydała wnioskodawczyni legitymację ubezpieczeniową.

Dowody: - dokumenty w aktach ZUS: świadectwo ukończenia (...), k. 4, kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej, k. 11, kserokopia umowy o naukę zawodu, k. 15-17, zaświadczenie SU-P w Z. z 28.09.1998r.,

- przesłuchanie wnioskodawczyni, k. 14v

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Wnioskodawczyni domagała się w niniejszej sprawie zaliczenia do stażu pracy okresu praktycznej nauki zawodu w ośrodku (...) w Z. – Oddziale (...) w Z. od 31 sierpnia 1969r. do 30 czerwca 1971r.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy składkowe uważa się przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo na które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne – m.in. okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 01 stycznia 1975r.

Gdy jest mowa o warunkach zatrudnienia młodocianych obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r., to chodzi o umowę o naukę przewidzianą w przepisie art. 447 Kodeksu zobowiązań, przez którą pracodawca zobowiązywał się przygotować ucznia do praktycznego zawodu w związku z wykonywaną dla niego pracą. Uczeń zawodu przygotowywał się do przyszłej pracy, a przygotowanie to obejmowało, charakterystyczne dla stosunku powstałego na

podstawie umowy o naukę, połączenie obowiązków młodocianego pracownika, wynikających z praktyki w zawodzie, z uzupełnianiem wiedzy teoretycznej.

Zatrudnienie młodocianych po 8 maja 1945 r. a przed 1 stycznia 1975 r. regulowały: przepisy Dekretu z dnia 2 sierpnia 1951 r. o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy (Dz. U. Nr 41, poz. 311 ze zm.) oraz wydanego z upoważnienia tego Dekretu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1952 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 135), ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze zm.). Przepis art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1958r. nakładał na zakład pracy przyjmujący młodocianego na naukę zawodu obowiązek zawarcia na piśmie indywidualnej umowy.

Analizując materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd uznał, iż w związku z podjęciem nauki w (...) Szkole Zawodowej w Z. wnioskodawczyni (reprezentowana przez rodziców) w istocie zawarła z Oddziałem (...) w Z. umowę o naukę zawodu na okres nauki w szkole, tj. na okres trzech lat. Zaświadczenie przedstawione przez wnioskodawczynię w trakcie postępowania przed organem rentowym potwierdza wprawdzie tylko pierwszy rok nauki z wodu (uwzględniony przez organ rentowy), tj. od 03.09.1968r. do 30.08.1969r., ale mając na względzie pozostałe dowody zgromadzone w sprawie nie budzi wątpliwości, że wnioskodawczyni taką naukę zawodu odbywała również w latach szkolnych 1969/1970 oraz 1970/1971. Świadczy o tym choćby fakt uzyskania świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej i pozytywnej oceny z praktycznej nauki zawodu, co świadczy o zaliczeniu tejże nauki. Ze zgromadzonymi w sprawie dowodami w postaci dokumentów koresponduje też treść przesłuchania wnioskodawczyni. Powyższe koreluje także z zapisem § 2 ust. 1, 2 i 3 uchwały nr 364 Rady Ministrów z dnia 28 września 1958r. w sprawie zatrudnienia młodocianych przez zakład pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbywania wstępnego stażu pracy, który stanowił, iż zakład zatrudniający młodocianego – w celu nauki zawodu – zawiera z nim na piśmie umowę o naukę zawodu, przy czym w razie nieukończenia przez młodocianego 16 roku życia umowa o naukę zawodu powinna być podpisana też przez prawnego opiekuna młodocianego. Niewątpliwie po stronie wnioskodawczyni warunek zawarcia stosownej umowy został spełniony. Oceniając charakter umowy zawartej pomiędzy zakładem pracy a wnioskodawczynią (je rodzicami) Sąd zwrócił uwagę na treść § 2 ust. 3 uchwały nr 364 Rady Ministrów z dnia 28 września 1958r., z którego wynika, iż umowy o naukę zawodu zawierane pomiędzy zakładami pracy a młodocianymi i ich rodzicami powinny określać: rodzaj nauki zawodu, czas trwania nauki, wysokość wynagrodzenia i warunki jego wypłacania, zasadnicze prawa i obowiązki młodocianego łącznie z obowiązkiem kształcenia się. Podobne wymagania stawia przepis art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1958r., z którego wynika, że umowa o pracę zawierana z młodocianym pracownikiem winna określać zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego. Powyższe warunki spełnia przedstawiony przez wnioskodawczynię dokument w postaci umowy o naukę zawodu zawartej w dniu 03.09.1968r. (k. 15-17 akt ZUS). W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zostało wykazane, że zakład pracy faktycznie zawarł z wnioskodawczynią umowę o naukę zawodu, która odbywana była przez nią w cyklu trzyletnim. Okres nauki zgodny był z zapisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958r., który stanowi, że nauka zawodu młodocianego trwa zależnie od zawodu od 2 do 4 lat. Nie ma zatem wątpliwości co do tego, że pomiędzy stronami umowy o naukę zawodu istniało porozumienie co do tego, że umowa taka została zawarta na czas trwania nauki, który wynosił trzy lata. Poza tym istniała zgodność pomiędzy uzyskaniem przez wnioskodawczynię świadectwa ukończenia nauki w (...) w zawodzie fryzjera i odbywania również w tym zawodzie praktycznej nauki zawodu w ośrodku (...) w Z.. Umowa o naukę zawodu zawierała również wszystkie elementy charakterystyczne dla stosunku pracy: prawo do wynagrodzenia, urlopu wypoczynkowego, określenie czasu pracy (po ukończeniu 16 lat życia) zgodnie z czasem pracy stosowanym w oddziale (...) w Z..

Podkreślenia wymaga, że okresy nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia (art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r.). Zatem warunkiem zaliczenia okresów zatrudnienia młodocianego do okresów składkowych było zawarcie umowy o naukę zawodu, w celu przygotowania zawodowego lub wstępnego stażu pracy na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed 1 stycznia 1975 r., o jakich mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych, których uznanie warunkuje jedynie wykonywanie pracy na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu. Stosunek zatrudnienia obejmował tylko młodocianych przyjętych do pracy w celu nauki zawodu zobowiązanych do doksztalcania się w szkole, nie zaś tych, którzy pobierali naukę bez zatrudnienia się. Takie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 15.02.2011r. (IIIAUa 1731/12) oraz Sad Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 marca 2009r. (IIIAUa 1213/08)

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że H. P., z uwagi na fakt zawarcia indywidualnej umowy o naukę zawodu z zakładem pracy – Oddziałem (...) w Z. i jej wykonywania, powinna mieć zaliczony jako okres zatrudnienia - na podstawie art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958r. - okres nauki zawodu fryzjera. Ubezpieczona w sposób wystarczający wykazała, że sporny okres miał charakter „zatrudnienia młodocianego” w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej, wykonywanego faktycznie na podstawie zawartej umowy o naukę zawodu (będącej jedną z form zatrudniania młodocianych, wymienioną w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy).

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się treścią art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawczyni H. P. poprzez ponowne obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przez zaliczenie jako okresu pracy, okresu praktycznej nauki zawodu wnioskodawczyni od dnia 31 sierpnia 1969 roku do dnia 30 czerwca 1971 roku.